

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben
és a kiadóhivatalban vétetnek fel.
Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Évesre 10 kor. Vidékre 16
kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Tallózás.

A játék-tér.

Egy kicsit messze estem hazulról, egy kicsit megkésve kerültek a kezembe az otthoni lapok és egy kicsit késő tudtam meg azt a keveset is, ami otthon, mifelénk, a mi csendes kis városkánkban történt.

Megkésve olvasom azt a lapot is, amelyben feljajdul egy bajai uri asszony a fölött, hogy nincsen hely, ahol a gyereke kiugrálhassa, kijátszhassa, kihancurozhassa magát. Szóval, azon való panasznának ad kifejezést, hogy nincsen nálunk hely, ahol a gyerekek összejönnek és a kedvük szerint játszhatnak. Éppen jókor olvasom ez a feljajdulást. Éppen akkor, amikor téma keresésén törve fejemet, azt kezdem felsorolni, hogy mi nincsen a mi városunkban.

Ugy hiszem nagyon nagy munkát adna, ha most neki állanék felsorolni, hogy mi mindenféle nincsen ebben az ugynevezett legintelligensebb kultúrárosban. De hát nem kell magamat nagyon törni a munkában. Segítségemre jön a publikum az ő folytonos, soha sem szűnő panaszával. Egyszer egy tisztességes parkot reklamálnak, másszor egyebet. Ezuttal olyasféle miatt hallunk panaszt, amire eddig nem is igen gondolhattunk. És lám no, hogy felfedeztük a legujabb hiányt.

Tényleg gyermekjátéktér nincsen minálunk. Ugyan vajjon hol is játszik az a bajai gyerek, ha otthon az udvarban nincsen hely, vagy a házsártos házigazda kikérgeti az udvarból?

A vásártéren? Abban a por- és piszokban ugyan nem lehet játszani. A mi keskeny, girbe-görbe utcáinkon. Hiszen a gyerek folyton-folyvást ki van téve annak a veszedelemnek, hogy valamelyik arra robogó kocsit elgázolja.

Én most hirtelen meg nem mondhat-

nám, hogy hol, de valamerre, valahol, valami tágas helyen kellene teret adni gyerekeknek, hogy ott a gusztaga és temperamentuma szerint kijátszhassa magát anélkül, hogy attól kéne félni, hogy ablakot ver be, a háziurat magára haragitja, avagy — jaj Istenem — letapossa a pázsitot! Mert minálunk nagyon féltik a gyerekektől azt a drága pázsitot. Máستól nem, csak csupán a gyerekektől. A felnőttek bátran taposhatják. A vonatkertben például le van taposva, úgy ki van járva a pázsit, hogy a vonatkertbe jutó gyerekek keresnie kell azt a pázsitot, amelyet nem szabad letaposnia. A tejeskofának szabad keresztül mennie a pázsiton, hogy minél hamarabb jusson a város közlemezésében nagy szerepet vivő kúthoz, hogy azzal megszaporthassa a

jó tejet,

amelyet minálunk igen gyakran, igen sűrűn vizsgálgatnak.

Én nem tudom, de azt hiszem, hogy a bajai fogyasztó közönségnek fogalma sincsen arról, hogy mi is az a finom, jó tej.

Mert ha csak egy kicsit, egy keveset értene hozzá, hát nem nyitná folyton panaszra a száját, nem szidná folyvást azokat a derék, kedves, tejárusítókat.

Minálunk egyáltalán nincsenek igazi tejhamisítók. Hiába kiabálnak a fogyasztók, hogy ilyen rossz, olyan rossz a piacra kerülő tej. Nem igaz! Egyszerűen nem igaz.

Jó Baján minden tej, mert minálunk — kérem szépen — a jó tejhez jó vizet vegyitene.

Igen bizony. Más városban nem így van.

Azért van az, hogy más városok lapjába olvasunk gyakran hatóság által meghirdetett ítéleteket, amelyek az élelmiszerhamisítókat sújtják. Minálunk ilyesmi még sohasem fordult elő. Pedig, ha volnának bünbe visszaesők, a tör-

vény kötelező erejénél fogva Baján is meg kellene történni, hogy az elítéltek nevei hivatalból belekerülne az újságba.

Ez Baján sohasem történik meg. Mint hogy pedig ez meg nem történik, minden logikusan gondolkozó embernek tudnia kell, hogy ez onnan van, hogy a mi tejhamisítóink sohasem visszaesők bűnösök, vagy nagyon — óvatosak.

F.

Felhívás

a belvárosi kereskedő és fű- s leány iparos tanonciskolai beírásokra az 1912—13 évben.

Az 1884. évi XVII. törvényeink 62. és 157. §-ai 40 koronától 400 koronáig terjedhető pénzbírság büntetése alatt kötelessé teszik a tanonctartó főnököknek, hogy tanulóikat a kereskedő, illetve fű- s leány iparostanonciskola pontos látogatására szorítsák. **Ennek alapján felhívom a kereskedő, illetve iparos urakat, hogy tanulóikat szeptember 9-től 15-ig beírassák.** A beírást a belvárosi tanonciskola helyiségében az **alábbi sorrend- és időben eszközölöm:**

A **leánytanulókat** (heti 7 órai tanulási kötelezettséggel hétfőn 9-én d. u. 2—5 óráig) írom be.

A **kereskedő tanulókat** kedden 10-én d. u. 2—5 óráig veszem föl. A **fű- iparostanulók** közül szerdán 11-én és csütörtökön 12-én azok jelentkezzenek 2—5-ig tartó beírással, akik az előző évben hétfőn és szerdán jártak tanonciskolába;

végül 13-án pénteken és 14-én szombaton szintén 2—5 óráig iratkozzanak azok, akik kedden és pénteken jártak iskolába, valamint azok is, akik még nem voltak tanulóink.

A kőművesek, ácsok, cserepezők, kőfaragók, mázólok és szobafestők **október 30-án és 31-én** jelentkezzenek.

A molnárok pedig **december 20-án és 21-én** jöjjenek beírásra

Kérem a tanonctartó urakat, hogy a fent kitűzött időt annál is inkább tartásák be, mert különben oly tömegesen jelentkeznének, hogy a beírás gyors eszközölése képtelenség volna.

Megjegyzem, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszterintézmények 1907. évi rendelete értelmében, az utolsó beíratási naptól

Fischer Pál úri- és női divatárú üzletében az összes cikkek

(női és férfi fehérnemű, kalap, ernyő, nyakkendő, csipke, szallag, harisnya stb.)

költözködés miatt mélyen leszállított olcsó áron vásárolhatók.

számított egy héten belül a beírt tanulók névjegyzékét a fölöttes hatósághoz beterjeszteni kötelességem. Ennek folytán az iratkozásra később jelentkező tanulók főnökei ellen a kihágási eljárás azonnal megindítandó. A késő iratkozás, valamint a tanítási órákon való késő megjelenés, igazolatlan mulasztás. **A tanítás szeptember 16-án hétfőn veszi kezdetét.** Ezen időig mindenki beiratkozzék, mert a tanítási idő alatt (4-7 ig) seki be nem ír; senki a tanítást rendetlen jelentkezésével nem zavarhatja. Tanítási díj címén a kereskedőtanulók fél évre 6, a felépítő iparostanulók egész évre 2, a leány iparostanulók 5 koronát kötelesek a beírásnál lefizetni. Végül megemlítem, hogy a tanonctartó főnök urak kívánalmait az iskolalátogatás idejének megállapításánál lehetőleg figyelembe vehessem, kívánatos, ha személyesen jönnek tanulóikkal a beírásához.

Rajzosztályok a következők:

1. **Építő iparosok** (ács, kőműves, kőfaragó, cserepező) november hó 1-től március hó 2-ig szombaton d. e. 8-11 óráig rajzolnak. Ezen iparostanulók kivételesen a közműkereti órákra is télen járnak.

2. **Félaparosok** (asztalos, bogárn, kádár, kocsijárató) szerdán a haladók, szombaton a kezdők rajzolnak mindenkor 4-7-ig.

3. **Fémiparosok** (lakatos, bádogos, kovács, óras, mechanikus, mérlegkészítő) hétfőn a szakrajz 4-7-ig, szombaton 1-4-ig haladók, szombaton a kezdők rajzolnak 4-7-ig, rajzolnak.

4. **Díszítő haladó fémipar és vegyes osztály** (cukrász, fényképész, ékszerész, szövő, mázoló, szíjgyártó, szobafestő, könyvkötő, üveges, aranyműves, nyomdász, mézesbábos, ruhafestő, kefés, kárpitos, kályhás) szombaton a haladók 1-4-ig, vasárnap d. e. 8-11-ig a kezdők rajzolnak. A mázolókat és szobafestőket csak november 1-től március 1-ig járnak iskolába.

5. **Ruházati ipar** (szabó, szűrszabó, cipész, papucsos, csizmadia, cipőfelsőrész készítő) esütörtökön 4-7-ig a haladók, vasárnap d. e. 8-11-ig a kezdők rajzolnak.

6. **A leánytanonciskola** tanulóit szerdán d. u. 2-5 óráig a haladók és szombat 2-5 óráig a kezdők kötelesek rajzra járni.

Az I. osztály közműkereti órái hétfőn 2-4-ig, esütörtökön 4-6-ig vannak; míg a II. osztály órái kedden 2-4-ig és pénteken 4-6-ig vannak.

A föl nem említett iparok tanonctantmenthetem csak fel a rajztanulással, (21. §.)

Az idén azonban ezek 3 óras, szakmájukat közelebbről érdeklő oktatásban részesülnek. Amit az iparostanonisk. szervezett **rajzpótló-óra** nevezéssel ír elő.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Úr elrendelte, hogy iskolánk tanulóit évente különként osztályozzuk az értesítőkönyvecskében. Ezért különösen a könyvecskéké jókar-

ban tartását, gondos megőrzését ajánlom az érdekeltek figyelmébe.

Az iparostanonciskolai «Othón» ismét folytatja működését, midőn ezen körülményről értesítem, egyben kérem a főnök urakat, hogy gondj ikra bizott ifjuságra erélyesebben hatni és őket nagyobb számban való jelentkezésre bírni sziveskednének. Azt hiszem működésünk elég ismert már. Erdemes a támogatásra, mert az értelem további fejlesztésén kívül, a napjainkban mindinkább hanyatló, vallásérkölsi, hazafias érület ápolását és a becsületudásra való szoktatást tűzte ki legfőbb célul a vezetésem alatt álló «Othón».

Öszinte örömmel jelzem, hogy a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület adományából 400 koronát érő ingyen könyvtárunk van. Azóta 300 K értékű újabb beszerzéssel gyarapítottuk könyvtárunk állományát. Már két és fél éve lelkes szeretettel használják tanulóink a könyveket; kérem a főnök urakat, hogy a kiváltott könyvek tisztántartására és megbecsülésére tanulóinkat figyelmeztetni el ne mulasszák. Szivesen föl-említem, hogy eddig a könyvek tisztán maradtak és nem kallódtott el egyetlen egy sem. Ők maguk vigyáznak egymásra és a könyvekre legjobban. Az «Othón» tagjai semmiféle néven nevezendő díjat nem fizetnek, sőt az alapszabály 3. §-a értelmében a szegénysorsu és jó magaviseletű tanulókat (tagokat) a téli időben ruházattal, avagy pénzzel segítjük. Bizalommal fordulok a hazafias, egyben szociális érdeket szolgáló intézmény erkölcsi és anyagi támogatása céljából városunk minden polgárához.

Baja, 1912. szeptember hó.

Vágó Rezső,

igazgató.

TELEFONHIREK.

Bpest, 1912. szeptember 6.

Az igazságügyminiszter

ma nyilatkozott a politikai helyzetről és kijelentette, hogy mindazt, ami június 4 én és azután történt feltétlenül szükségesnek és helyesnek találja és arról szó sincs, hogy az ellenzék a megegyezéshez feltételeket diktáljon. A béke — az igazságügyminiszter hite szerint — csak úgy jöhet létre, ha az ellenzék szó nélkül bemegy a parlamentbe, elfogadja a javaslatokat.

Felfordulás Fiumében.

A ellenpárthoz tartozó fumeiek megverték Zanella Richárdot. Ebből a verkedésből valóságos felfordulás keletkezett. Az ellenpártiak kijelentik, hogy nem bánják, ha felfüggesztik is Fiume

autonomiáját és királyi biztost küldenek oda, de Zanellát többé nem türik meg Fiume közgyűlési termében.

A kolportázs rendelet

dolgában Jakabffy államtitkár nyilatkozik és azt mondja, hogy nem történt a sajtón semmi sérelem. — Zsitvay Leó szerint a hatóságok csak azt ellenőrizhetik, hogy a lapok betartják-e a formalitást. — Rákossy Jenő is nyilatkozott, de ebből nem lehet tudni, hogy helyesnek, vagy helytelennek tartja e a belügyminiszter rendeletét.

Szerbia tiltakodik

az ellen, hogy Ausztria Magyarország Boszniában csapatösszevonásokat eszközöl.

NAPIHIREK.

Külön vonatok vodicai búcsún.

A bajai vasúti állomás főnöksége a következőkről értesíti lapunkat:

Folyó hó 7-én és 8-án a vodicai búcsu alkalmával következő rendkívüli vonatok lesznek Baja—Vodica között bevezetve:

7-én Bajáról indul reggel 8 ó 20 p. Vodicára érkezik 8 ó 45 p. onnan visszatér 8 ó 50 p. Bajára érkezik 9 ó 15 p.

8-án Bajáról indul 8 ó 40 p. Vodicára érkezik 9 ó 05 p. Vodicáról visszatér 9 ó 40 p. Bajára érkezik 10 ó 05 p. délelőtt.

8-án délután: Bajáról indul 5 ó 20 p. Vodicára érkezik 5 ó 40 p. Vodicáról visszatér 5 ó 50 p. Bajára érkezik 6 ó 10 p.

Amennyiben 14. és 15-én is lenne különvonat bevezetve, arról idejekorán fogom t. Cimet közlés végett értesíteni.

Felkérem, hogy a Bajáról esetleg e vonattal utazni szándékozókat figyelmeztetni, sziveskedjék, hogy idejekorán érkezzenek ki az állomásra részben azért, hogy a jegyváltás okozta nehézségek, tekintve a várható erősebb személyforgalomra, akadályt ne képezzenek, részben pedig, hogy az utazni szándékozók számára idejekorán tájékoztatást nyerhessek, mert e szerint lesz megfelelő mennyiségben a vonat koc-ikból összeállítva.

Esküvő. Schleicher Ferenc tegnap esküdött örök hűséget Dr. Leitner András-balkányi földbirtokos és neje szül. lövői Leóvey Berta leányának, Bertuskának. Násznagyok voltak a menyasszony részéről Dr. Horváth József orsz. gyűlési képviselő, a vőlegény részéről Bárdi István műszaki főtanácsos.

A közigazgatási bizottság folyó hó 9-én, hétfőn tartja e havi rendes ülését, amelyen az előadók referálnak resszortjukba vágó ügyekben.

A „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank“ bajai fiókjának
jelenlegi üzlethelyiségei

1912. évi november hó 1-re üzlethelyisé-

geknek kiadó.

Bővebb felvilágosítás kapható Drescher Gyula tulajdonosnál.

Motorcsónak-verseny rendező bizottsága 8-án, vasárnap, délelőtt fél 11 órakor a város-háza 2. számú tanácstermében a Sport-Egylettel együtt Erdélyi Gyula polgármester helyettes elnöklésével ülést tart, amelyre ez uton is meghívjuk az érdeklődőket.

Palics bajnoka Bellosits Bálint. A Szabadkai Sport-Egylet végleg döntött a 60 méteres uszás ügyében és a bajnokságot igazságosan Bellosits Bálintnak ítélte oda.

FODOR KÁROLY.

segédíró, 17.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

NYILT-TÉR

Ezen rovatokban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Régi biztosító intézet, az alföldi megyék újjászervezéséhez, e megyéket alaposan ismerő, oly intelligens és agilis egyéneket keres, kik a biztosítás minden ágában jó üzlet-eredményeket értek el és a magyar és lehetőleg a német nyelvet is tökéletesen bírják. 30 évnél idősebb egyének, előnyben részesülnek. Nyugdíjképes állás, érdemszerinti díjazások. Fényképpel felszerelt ajánlatok Eckstein hirdetőjébe (Budapest, VII. Erzsébet-körut 37. küldendők.

Van szerencsém a nagyerdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy az I. sz. bajai tamburazenekar **Petrovác Béla** és **Farkas Károly** vezetése alatt a Casinó vendéglő helyiségében

hangversenyez.

A nagyerdemű közönség szíves pártfogását kéri teljes tisztelettel

Preimájer Pál
Casinó vendéglős.

Cipőfelsőrészkesztő műhelyemben két **tanuló leány** és két **tanuló fiu** felvétetik.

Preisz Béla
bőrkereskedő.

Ugyanott egy jó karban lévő **erős kézi kocsi** eladó.

Michitsch István zárda utcai házában dr. Monostori ügyvéd volt **lakása** későbbi **irodája** november 1-étől bérbe adandó, bővebbet a háztulajdonosnál.

Hirdetmény.

1-3 azonnal eladó a mai kornak megfelelő, azaz újonnan berendezett, jó forgalmu **patak-malom**

amelynek állandó jó vize van és legtöbb tiszta buza az örölni valója 10% vám örítés mellett.

A malom-épülethez tartozik szép lakás, istálló, kocszin stb., az épületek mind jókarban vannak.

Továbbá a malomhoz tartozik 6 hold rét s 3 hold szántóföld elsőosztályu minőségben. Kedvezőbb ár s fizetési feltételekkel válasz-bélyegmentesen szolgálók.
Rácgöresöny, 1912. VII. 31.

Irás Ferenc

tulajdonos
Baranya m. Rácgöresöny
u. p. Somberek.

Weisz Henrik női divattermében ügyes

alj és derék varrónők

azonnal felvétetnek.

Hajnald-utca 20 szám alatt.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölsönöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozása alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltebb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Sürgöny! **Sürgöny!**

Cirkusz Variete Killiány

megkezdí előadásait szeptember hó 7-én könyelmesen berendezett újonnan fedett cirkuszba

szenzációs műsorral

a kis vásár-téren. A tarsulat 30 személyből áll. Mind I-ső rangu művészek és művésznők Saját jól berendezett zenekar.

Bővebbet a napi falragasz.

Tisztelettel

Killiány

igazgató.

Nánay Aurél

könyvnyomdája
Bácsalmáson.

Könyvnyomdai munkák
izléses, gyors és
jutányos elkészítése!!!
Községi nyomtatvány-
raktár!

ÁLLANDÓ

BUTORKIÁLLÍTÁS

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt.

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű **fa- és kárpitos-butorait** meglepő kedvezményes

ár és fizetési feltételek mellett. Diszítések és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi. Telefonszám 84.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

véd-

jegygyel

valódi.

☛ Kapható minden fűszerüzletben. ☛

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögrő.

1/4 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.

1/4 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.

1/4 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

A mesterdalnok . . .

Czipóm szép és tökéletes,
Benne jární élvezetes.
Mert ha czipót szegzek, varrok,
Rajt' van

Egyszerien diszes cementlapok □²-ként

2-24 K-tól kezdve

Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve

Beton működépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve

Csiszolt granitt lépcső f. mtr.-ként

10 K-tól kezdve

Beton sirkeret 2 m. hosszú 1 m. széles

15 K-tól kezdve

Beton sirkeret 1 m. hosszú sirfedőlappal

50 K-tól kezdve

Drótbetűes cementcsövek 15-100 cm. átmérőig

Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve

Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve

Vízmedencék betonból 16 K-tól kezdve

1 kocsis dunai homok hazaszállítva 4 korona.

Mindenféle beton- és műkö munkát vállal!

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és csemeterugyára.

Egy jó fiu

tanoncnak és egy fiu kifutónak **fizetés-**
sel azonnal felvétetnek a Corvin nyom
dában (Mátyás király-tér 8 sz.)

Kátrány, carbolineum fedőlemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80. fillér.

Mosható. ☛

☛ Tartós és nem ragad. ☛

☛ Mosható.